

РЕСПУБЛИКА
ТАТАРСТАН

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ТИМЕРШИКСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ САБИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА

422057, Республика Татарстан, Сабинский район,
с.Тимершик, ул. Пионерская, 19 а
тел. (84362) 2-23-23

ТАТАРСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ

САБА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
ТИМЕРШЫК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

422057, Татарстан Республикасы, Саба районы,
Тимершык авылы, Пионер урамы, 19 а йорт
тел. (84362) 2-23-23

e-mail: Timer.Sab@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

14.03.2018

КАРАР

№ 5 п

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы
Тимершык авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир
контролен гамәлгә ашыру буенча административ
регламентны раслау турында

Россия Федерациясе Жир кодексы, административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексы, «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында» гы 2008 елның 26 декабрдәге 294-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасы территориясендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру тәртибе турында» гы 2015 елның 13 октябрдәге 83-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге башкарма комитетына аерым мәсьәләләрне хәл итү буенча Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге башкарма комитеты вәкаләтләрен тапшыру турында» Тимершык авыл жирлеге Советының 2015 елның 26 февралдәге 8 нче карары, Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан төзелгән " Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы башкарма комитетының жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне хәл итү буенча вәкаләтләренең бер өлешен Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге башкарма комитетына тапшыру турында" гы 26.02.2015 елда тозелгән килешү нигезендә , Тимершык авыл жирлеге башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру буенча административ регламентны расларга (кушымта итеп бирелә).
2. Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге башкарма комитетының 2016 елның 4 маенда кабул ителгән №27 п "Муниципаль жир

контролен гамәлгә ашыру буенча административ регламентны раслау турында”;

- Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлегә башкарма комитетының 2017 елның 19 маенда кабул ителгән №21 п “Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру буенча административ регламентын раслау турында” карарына үзгәрешләр кертү турында” Тимершык авыл жирлегә башкарма комитетының 2016 елның 4 маенда чыккан 27 п номерлы карарларын гамәлдән чыккан дип исәпләргә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматлар турындагы рәсми порталында мәгълүмати-телекоммуникацион “Интернет” челтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru>, Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлегә рәсми сайтында <http://saby.tatarstan.ru/rus/timershik> адреслары буенча бастырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Тимершык авыл
жирлегә башлыгы

Хас

А.Х. Хажиев

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге башкарма комитетының 2018 елның 14 мартында 5 п номерлы карары белән расланган

Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруның административ регламенты

1. Гомуми нигезләмәләр.

1.1. Әлеге Административ регламент (алга таба – Регламент) Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершыкавыл жирлеге чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру буенча муниципаль функцияне үтәгәндә административ процедураларның һәм административ гамәлләрнең вакытын һәм эзлеклелеген билгели (алга таба - муниципаль функция, муниципаль контроль).

Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге жирле үзидарә органнары Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге чикләрендә урнашкан жир мөнәсәбәтләре объектларына карата муниципаль жир контролен гамәлгә ашыра.

1.2. Муниципаль функция Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге башкарма комитетының (алга таба – муниципаль контроль органы) вазыйфай затлары тарафыннан Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлеге башлыгы боерыгы нигезендә тикшерү үткәргә (алга таба – вазыйфай затлар) вәкаләтле затлар тарафыннан башкарыла. Муниципаль функцияне үтәгәндә вазыйфай затлар прокуратура органнары, эксперт оешмалары, дәүләт хакимияте органнары, муниципаль контроль органнары, юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр белән хезмәттәшлек итәләр.

1.3. Муниципаль функция тубәндә күрсәтелгән документлар нигезендә гамәлгә ашырыла:

-Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 2001 елның 30 декабрдәге 195-ФЗ номерлы кодексы;

-«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында " 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы;

-«Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрдәге 294-ФЗ номерлы Федераль законы (алга таба – 294-ФЗ номерлы федераль закон);

-Россия Федерациясе Жир кодексы;

-Россия Федерациясе Хөкүмәтенен "Дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары һәм муниципаль контроль органнары тарафыннан юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрларга планлы тикшерүләр үткәрүнең еллык планнарын әзерләү Кагыйдәләрен раслау турында" гы 2010 елның 30 июнендәге 489 номерлы карары (алга таба - РФ № 489 карары)

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенен "Дәүләт жир күзәтчелеген гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органнарының муниципаль жир контролен гамәлгә ашыручы органнар белән үзара хезмәттәшлеге кагыйдәләрен раслау турында" гы 2014 елның 26 декабрдәге 1515 номерлы карары;

- "дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында "Федераль закон нигезләмәләрен гамәлгә ашыру хакында" 2009 елның 30 апрелдәге 141 номерлы Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгы боерыгы (алга таба - Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгының 141 номерлы боерыгы);

-«Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында " гы 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы;

-Татарстан Республикасы Жир кодексы;

- Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлегә Советының 2015 нче елның 26 нчы февралендә кабул ителгән 8 нче номерлы «Муниципаль районның жирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләренә хәл итү вәкаләтләренен бер өлешен тапшыру турында " карары;

- Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы башкарма комитетының аерым жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү буенча вәкаләтләренен бер өлешен Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлегә башкарма комитетына тапшыру турында” гы 2015 елның 26 февралендә төзелгән килешү.

1.4.Муниципаль контроль хужалык һәм башка эшчәнлек объектларында, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә гамәлгә ашырыла.

Жирле үзидарә органнарының муниципаль жир контроле астында дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, гражданнар тарафыннан жир мөнәсәбәтләре объектларына карата Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы законнары таләпләрен үтәүне контрольдә тоту эшчәнлегә каралган.

1.5.Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда вазыйфаи затларның хокуклары һәм бурычлары.

1.5.1. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфаи затлар Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә түбәндәгеләргә хокуклы:

-мәжбүри таләпләренен үтәлешен тикшерү өчен кирәкле мәгълүматны һәм документларны дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, юридик затлардан, шәхси эшмәкәрләр һәм гражданнардан дәлилле язма мөрәҗәгатьләр нигезендә соратып алырга;

- мәжбүри таләпләренен үтәлешен тикшерү өчен кирәкле мәгълүматны һәм документларны планлы тикшерү үткәргәндә дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының, юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләрнен, гражданнарның үз эшчәнлекләрен башкара торган жир мөнәсәбәтләре объектларын карап чыгарга;

- тикшерүләр уздырганда фото һәм видеога төшерү кулланырга;

-үткәрелгән тикшерүләр нәтиҗәләре буенча ике нөсхәдә билгеләнгән форма буенча төзелгән тикшерү актлары (Россия Федерациясе Икътисадый үсеш министрлыгы 141 нче боерыгы) белән житәкчеләренә, дәүләт хакимияте органы вазыйфаи затларын яки аларның вәкаләтле вәкилләрен, жирле үзидарә органнарын, юридик затларны, шәхси эшмәкәрне, гражданнарны таныштырырга тиеш;

-муниципаль жир контролен оештырганда һәм гамәлгә ашырганда юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр тарафыннан гамәлгә ашырыла торган эшчәнлекнең яки хезмәтләренен мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләү өчен чаралар үткәргә һәм күрсәтелгән таләпләренен үтәлешен анализлауга, эшчәнлекнең тиешле өлкәләрендә муниципаль контрольнең нәтиҗәлегенә мониторинг үткәргү, үткәрелә торган тикшерүләр һәм алар турында кирәкле хисапларның нәтиҗәләрен исәпкә алу буенча экспертларны, эксперт оешмаларын җәлеп итәргә.

Өлеге пунктта күрсәтелгән максатлар өчен җәлеп ителә торган экспертлар булып, аерым белемнәре, фән, техника, хужалык эшчәнлегә өлкәсендә тәҗрибәләре булган һәм муниципаль контроль органнары тарафыннан контроль чараларын үткәргүгә җәлеп итү максатларында Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән шәхси эшмәкәрләр булмаган гражданнар тора.

Өлеге пунктта күрсәтелгән максатлар өчен җәлеп ителә торган эксперт оешмалары булып милли аккредитация системасында аккредитация турында Россия Федерациясе законнары нигезендә аккредитацияләнгән һәм контроль чараларын үткәргүгә муниципаль контроль органнары җәлеп ителә торган юридик затлар тора. Эксперт оешмаларына милли аккредитация системасында аккредитация турында Россия Федерациясе законнары нигезендә аккредитацияләнгән һәм контроль чараларын үткәргүгә муниципаль контроль органнары тарафыннан җәлеп ителгән шәхси эшмәкәрләр тигләштерелә.

1.5.2. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлар тикшерү уздырганда түбәндәгеләргә бурычлы:

1) муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрне һәм муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулысынча үтәргә;

2) Россия Федерациясе законнары нигезендә тикшерү үткәрелә торган юридик затның, шәхси эшмәкәрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен сакларга;

3) Тикшерү Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлегә башлыгының тикшерү үткәрү билгеләнүе турында күрсәтмәсе нигезендә башкарыла;

4) тикшерү хезмәт бурычларын үтәгән вакытта гына үткәрелә, күчмә тикшерү Тимершыкавыл жирлегә башлыгы боерыгы күчәрмәсен, яки «дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрләрнең хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрдәгә 294-ФЗ номерлы Федераль законның 10 статьясындагы 5 өлешендә каралган очракта тикшерү үткәрүне килештерү хакында документ булганда гына үткәрелә;

5) житәкчегә, башка вазыйфай затка яисә юридик затның вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшмәкәргә, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү уздырганда катнашырга һәм тикшерү предметына кагылышлы мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирергә;

6) тикшерү уздырганда катнашучы житәкчегә, башка вазыйфай затка яисә юридик затның вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшмәкәргә, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү предметына кагылышлы мәгълүматны һәм документларны тапшырырга;

7) житәкченә, башка вазыйфай затны яисә юридик затның вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшмәкәрне, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү нәтижәләре белән таныштырырга;

7.1) житәкченә, башка вазыйфай затны яисә юридик зат вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшмәкәрне, аның вәкаләтле вәкиленә ведомствора мәгълүмат хезмәттәшлегә кысаларында алынган документлар һәм (яки) мәгълүмат белән таныштырырга;

8) ачыкланган бозулар фактлары буенча кабул ителә торган чараларны билгеләгәндә, әлегә чаралар кешеләрнең гомеренә, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләре), Россия Федерациясе Музей фонды составына кертелгән музей предметлары һәм музей коллекцияләре, аеруча кыйммәтле, шул исәптән уникаль, документларына, Россия Федерациясе Архив фондының уникаль, документларына, аеруча тарихи, фәнни, мәдәни әһәмияте булган документларына □, шулай ук гражданның, шул исәптән шәхси эшмәкәрларның, юридик затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен нигезсез чикләүгә юл куймаска тиеш;

9) юридик затлар, шәхси эшмәкәрлар тарафыннан Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шикаять биргәндә үз гамәлләренә нигезле булуын расларга;

10) әлегә Федераль законда билгеләнгән тикшерүне үткәрү вакытын үтәргә;

11) юридик заттан, шәхси эшмәкәрдән Россия Федерациясе законнары белән каралмаган документлар һәм башка мәгълүматлар таләп итмәскә;

12) житәкчә, башка вазыйфай зат яисә юридик зат вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле үтенечә буенча күчмә тикшерү үткәрү алдыннан аларны административ регламент нигезләмәләре (булган очракта) белән таныштыру;

13) юридик зат, шәхси эшмәкәрдә тикшерү исәбен алу журналы булган очракта, тикшерү турында язма кертергә

1.5.3. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле вазыйфай затлар хокукы түгел:

1) эгәр мондый таләпләр муниципаль контроль органы вәкаләтләренә керми икән, муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрнең һәм таләпләрнең үтәлешен тикшерергә;

1.1) СССР һәм РСФСР башкарма хакимияте органнарының норматив хокукый актларында билгеләнгән һәм Россия Федерациясе законнарына туры килми торган таләпләрнең үтәлешен тикшерергә;

1.2) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылмаган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрнең һәм таләпләрнең үтәлешен тикшерергә;

2) 2008 елның 26 декабрдәге Федераль законның 10 статьясындагы 2 өлешенң 2 пунктының «б» пунктчасында каралган нигез буенча мондый тикшерү уздыру очрагынан тыш, житәкче, башка вазыйфай зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле булмаганда планлы яисә планнан тыш күчмә тикшерүне гамәлгә ашырырга. «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшмәкәрларның хокукларын яклау турында» 294-ФЗ номерлы Федераль закон, шулай ук жир кишәрлекләре милекчеләренң, жирдән файдаланучыларның, жир биләүчеләрнең һәм жир кишәрлекләрен арендаучыларның тиешле белдерү очрагында жир законнары таләпләрен үтәүне тикшерү;

3) тикшерү объектлары булып тормасалар яки тикшерү предметы булып саналмаса, документлар, мәгълүмат, продукция үрнәкләре тапшыруны, әйләнә-тирә мохит объектларын һәм житештерү тирәлеге объектларын тикшереп торунны, шулай ук мондый документларның оригиналларын талаунны таләп итәргә;

4) күрсәтелгән үрнәкләрне, пробаларны билгеләнгән форма буенча сайлап алу турында беркетмәләрне рәсмиләштермичә һәм милли стандартларда билгеләнгән нормадан артып киткән күләмдә сайлап алу турында беркетмәләрне, үрнәкләрне, пробаларны һәм аларны тикшерү, сынаулар, үлчәү, техник регламентлар яисә аларның үз көченә кәргән көнгә кадәр гамәлдә булган башка норматив техник документлар һәм тикшеренүләр, сынаулар, сынаулар кагыйдәләре һәм методлары белән билгеләнгән күләмдә сайлап алырга.;

5) тикшерү уздыру нәтижәсендә алынган һәм дәүләт, коммерция, Хезмәт, закон тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итүче мәгълүматны, Россия Федерациясе законнарында каралган очрактардан тыш, таратырга;

б) тикшерүне уздыруның билгеләнгән срокларыннан артып китәргә;

7) юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә контроль чараларын үткөрү турында күрсәтмәләр яки тәкъдимнәр бирүне гамәлгә ашырырга;

8) юридик заттан, шәхси эшмәкәрдән, башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки дәүләт органнары яисә жирле үзидарә органнары карамагында булган рөхсәт документларын да кертәп, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән исемлек документларын һәм (яки) мәгълүмат бирүне таләп итәргә.;

9) юридик заттан, шәхси эшмәкәрдән элек Россия Федерациясе законнары таләпләре нигезендә тәкъдим ителгән мәгълүматны Дәүләт яки муниципаль мәгълүмат системаларында, реестрларда һәм регистрларда күрсәтүне таләп итәргә

1.6. Аларга карата муниципаль контроль буенча чаралар гамәлгә ашырыла торган затларның хокуклары һәм бурычлары.

1.6.1. Житәкче, башка вазыйфай зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле тикшерү уздырган вакытта хокуклы:

1) тикшерү уздырганда турыдан-туры катнашырга, тикшерү предметына кагылышлы мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирергә;

2) муниципаль контроль органыннан, аларның вазыйфай затларыннан тикшерү предметына караган һәм әлеге Федераль закон белән каралган мәгълүматны алырга;

2.1) бу документлар һәм (яисә) мәгълүмат урнашкан башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан яисә дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына

караган оешмалардан ведомствоара мәгълүмат хезмәттәшлеге кысаларында муниципаль контроль органнары тарафыннан алынган документлар һәм (яисә) мәгълүмат белән танышу;

2.2) үз инициативасы буенча муниципаль контроль органына ведомствоара мәгълүмат хезмәттәшлеге кысаларында соратып алына торган документларны һәм (яки) мәгълүматны тапшырырга;

3) тикшерү нәтижәләре белән танышу һәм тикшерү актында тикшерү нәтижәләре, алар белән килешмәү, шулай ук муниципаль контроль органы вазыйфай затларының аерым гамәлләре белән танышу турында күрсәтергә;

4) муниципаль контроль органы вазыйфай затларының Россия Федерациясе законнары нигезендә тикшерү уздырганда юридик зат, шәхси эшмәкәр хокукларын бозуга китергән гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирергә;

5) Россия Федерациясе Президенты каршындагы эшмәкәрләр хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилле яисә Татарстан Республикасында эшмәкәрләр хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилле тикшерүдә катнашуга җәлеп итәргә.

1.6.2. Житәкче, башка вазыйфай зат яки юридик затның вәкаләтле вәкилле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкилле тикшерү уздырган вакытта бурычлы:

1) тикшерүне үткәргә вәкаләтле вазыйфай затлар тарафыннан соратып алына торган документлар һәм материаллар, шулай ук тикшерү предметына кагылышлы мәсьәләләр буенча телдән һәм язма аңлатма бирергә;

2) вазыйфай затларны һәм экспертларны күчмә тикшерүдә катнашучы эксперт оешмалары вәкилләрен бинаны, төзелмәләрен, корылмаларны, бүлмәләрен, кулланыла торган юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, җайланмалар, транспорт чаралары һәм алар тарафыннан йөртелә торган йөкләр эшчәнлеген гамәлгә ашырганда юридик зат, шәхси эшмәкәрләр тарафыннан файдаланылучы территориягә барып тикшерү үткәерлек итеп тикшерүне тәмин итәргә;

3) мәҗбүри таләпләренә үтәү буенча чараларны оештыру һәм үткәү өчен җаваплы вәкаләтле вәкилләрен катнашуын тәмин итү яисә катнашу.

1.7. Муниципаль функцияне башкару нәтижәләре тасвирламасы.

Планлы тикшерү нәтижәләре буенча муниципаль контроль органының тикшерү үткәрә торган вазыйфай затлары тарафыннан түбәндәге документлар төзелә:

юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр тарафыннан җир мөнәсәбәтләре объектларына карата ике нөсхәдә билгеләнгән форма буенча законнар үтәләшен тикшерү акты (тикшерү актының типлаштырылган формасы Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2009 елның 30 апрелдәге 141 номерлы боерыгы белән билгеләнгән) □);

тикшерүләр исәбен алу журналында үткәерлән тикшерү турында язылу (тикшерүләренә исәпкә алу журналының типовой формасы Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2009 елның 30 апрелдәге 141 номерлы боерыгы белән расланган). □

Тикшерү барышында муниципаль җир контролен гамәлгә ашыру кысаларында җир законнары таләпләрен бозу ачыкланган очракта, аның өчен административ һәм башка җаваплылык каралган, тикшерү актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Җирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары күрсәтелгән актының күчәрмәсен дәүләт җир күзәтчеләге органына җибәрә.

Муниципаль функцияне үтәү өчен нигез булып гражданныр, шул исәптән юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, дәүләт хакимияте органнарыннан, җирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан муниципаль функцияне үтәү нәтижәләре буенча мөрәҗәгать итүчегә «Россия Федерациясе гражданныр мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртиптә җавап җибәрелә.

Муниципаль контроль органының вазыйфай затлары тарафыннан законнарда каралган вәкаләтләр чикләрендә мәҗбүри таләпләрне бозуны тикшергәндә ачыкланган очракта, ачыкланган бозуларны бетерүне, аларны кисәтү, гражданның тормышына, сәламәтлегенә зыян китерүне булдырмау, хайваннар, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), дәүләт иминлегенә зыян китерүне, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне кисәтү буенча чаралар күрә, шулай ук ачыкланган хокук бозуларга юл куйган затларны җаваплылыкка тарту чаралары да бар.

Тикшерү барышында тикшерелүче зат эшчәнлегенә гражданның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) зыян китерүе, дәүләт иминлегенә, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүгә яисә мондый зыян китерүе ачыкланган очракта, муниципаль контроль органы Россия Федерациясе Административ хокук бозулар кодексының билгеләнгән тәртиптә тикшерелә торган зат эшчәнлегенә вакытлыча тыюга, гражданның тормышы, сәламәтлеге һәм әйләнә-тирә мохит өчен куркыныч тудыра торган продукцияне кире алуга, әйләнештән гражданның, шулай ук башка юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр өчен зыян китерү куркынычы булу һәм аны булдырмый калу ысуллары турында теләсә нинди үтемле юл белән мәгълүмат җиткерергә тиеш.

Тикшерү чаралары барышында ачыкланган очракта жинаять билгеләре турындагы мәсьәләне хәл итү өчен вәкаләтле органнарда законнарны бозуга бәйле материалларны җибәрү мәсьәләсе хәл ителә.

2. Муниципаль функцияне үтәү тәртибенә карата таләпләр.

2.1. Муниципаль функциянең үтәлеше турында мәгълүмат бирү тәртибе.

2.1.1. Әлеге Регламент Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлегенә рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә урнаштырыла: <http://saby.tatarstan.ru/timershik>, шулай ук Тимершык авылы, Пионер урамы, 19а йорт адресы буенча урнашкан бинадагы информацион стендта

2.1.2. Муниципаль контроль органының урнашу урыны: Тимершык авылы, Пионер урамы, 19а йорт

Муниципаль контроль органының белешмә телефоннары: 8843622-23-23

Мөрәҗәгатьләр җибәрү өчен электрон адрес: Timer.Sab@tatar.ru.

2.1.3. Муниципаль функцияне үтәү мәсьәләләре буенча документлар һәм мөрәҗәгатьләр муниципаль контроль органына җибәрү өчен почта адресы: 422057, ТР, Саба районы, Тимершык авылы, Пионер урамы, 19а йорт.

2.1.4. Муниципаль жир контроле органының эш графигы: дүшәмбе-җомга 8.00 сәгатәгә 16.00 сәгаткә кадәр.

2.1.5. Муниципаль функцияне үтәү тәртибе турында мәгълүмат муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы вазыйфай затлар тарафыннан бирелә:

- турыдан-туры шәхси кабул итү кысаларында ;
- язма формада (әлеге Регламентның 2.1.3 пунктында күрсәтелгән реквизитлар буенча почта аша мөрәҗәгать иткәндә);
- электрон почта аша: Timer.Sab@tatar.ru

Муниципаль функцияне үтәү тәртибе турындагы мәгълүмат рәсми сайтта, мәгълүмат стендларында «Россия Федерациясе гражданның мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 21 апрелдәге 59-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә гражданның кабул итү гамәлгә ашырыла торган муниципаль контроль органы биналарында урнаштырыла һәм яңартыла (әлеге Регламентка үзгәрешләр кертелгәндә).

2.2. Муниципаль контроль чараларын үткэргэн өчен юридик затлардан һәм шәхси эшмәкәрләрдән түләү алынмаса тиеш.

Муниципаль контроль чараларын үткэргэн өчен юридик затлардан, шәхси эшмәкәрләрдән түләү алынмый, шул исәптән тикшерүләр үткәргә жәлеп ителгән очракта эксперт һәм эксперт оешмалары хезмәтләре өчен дә.

2.3. Муниципаль функцияне үтәү вакыты.

2.3.1. Документар (планлы яки планнан тыш) һәм күчмә (планлы яки планнан тыш) тикшерүне үткәргү срогы егерме эш көненнән артмаса тиеш.

2.3.2. Кече эшмәкәрлекнең бер субъектына карата планлы күчмә тикшерүләр үткәрүнең гомуми вакыты кече предприятие өчен илле сәгатътән һәм микропредприятиеләр өчен унбиш сәгатътән дә артмаса тиеш бер елга.

2.3.3. Әлеге статьяның 2.3.2 пунктында күрсәтелгән тикшерү үткәргү, ведомствоара мәгълүмати хезмәтгәшлек кысаларында документлар һәм (яки) мәгълүмат алу зарур булган очракта тикшерү үткәргү Татарстан Республикасы Саба муниципаль районының Тимершык авыл жирлегә башлыгы тарафыннан ведомствоара мәгълүмати хезмәтгәшлекне гамәлгә ашыру өчен кирәкле вакытка, әмма ун эш көненнән дә артмаса мөмкин. Тикшерү үткәрүне кабат туктатып тору рәхсәт ителми.

Тикшерү үткәрүне туктатып тору вакыты гамәлдә булган чорга муниципаль контроль органының территориядә, биналарда, корылмаларда, биналарда, кече эшмәкәрлек субъектының башка объектларында күрсәтелгән гамәлен тикшерү белән бәйле туктатыла.

2.4. Тикшерүләр үткәргү нигезләре.

2.4.1. Планлы тикшерүләр муниципаль контроль органы тарафыннан эшләнелә торган еллык тикшерүләр планы нигезендә үткәрелә.

Ел саен планлы тикшерүләр үткәргү планы проектларын (алга таба - План) прокуратура органнарына жибәрелә.

План буенча тикшерү үткәргү өчен нигез булып тора:

1) юридик затның, шәхси эшмәкәрнең дәүләт теркәвенә алынуына өч ел узгач;
2) юридик затка, шәхси эшмәкәргә соңгы планлы тикшерү тәмамланганнан соң өч ел узгач;

3) юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашыра башлаган көннән соң өч ел узгач, Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан тиешле өлкәдә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органына тапшырылган эшмәкәрлык эшчәнлегенә аерым төрләрән гамәлгә ашыра башлау турында хәбәрнамә белән, әлеге хәбәрнамә бирүне таләп итә торган эшләр башкару яисә хезмәтләр күрсәтү очрагында, эшмәкәрлек эшчәнлегенә аерым төрләрән гамәлгә ашыра башлау турында хәбәрнамә белән. 294-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә План түбәндәге мәгълүматларны үз эченә алырга тиеш:

- эшчәнлегә планлы тикшерүләргә, юридик затларның (аларның филиаллары, вәкиллеләре, аерымланган структура бүлекчәләре) урнашу урыннарына, шәхси эшмәкәрләрнең фамилияләре, исемнәре, атасының исеме (аларның филиаллары, вәкиллеләре, аерымланган структура бүлекчәләре) яисә шәхси эшмәкәрләрнең яшәү урыннарына яисә аларның үз эшчәнлеген фактта гамәлгә ашыру урыннарына ия булырга тиеш;

- планлы тикшерүне үткәрүнең максатын һәм нигезен;

- һәр планлы тикшерү үткәргү датасы һәм сроклары;

Юридик затка, шәхси эшмәкәргә тикшерү үткәргү турындагы боерык Россия Икътисадый үсеш Министрлыгының 30.04.2009 елгы, № 141 боерыгы белән расланган типик форма нигезендә рәсмиләштерелә.

2.4.2. Ел саен үткөрөлө торган тикшерүүлөр планына үзгөрешлөр кертү Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «Дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары һәм муниципаль контроль органнары тарафыннан юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә планлы тикшерүүлөр үткөрүнең еллык планнарын эзерләү Кагыйдәләрен раслау турында» 2010 елның 30 июнендәге 489 номерлы карары нормалары һәм таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.4.3. Планнан тыш тикшерү үткөрү өчен нигез булып торалар:

1) юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуны бетерү турында алдан бирелгән күрсәтмәнең үтәлү срогы чыккач;

2) гражданның, шул исәптән шәхси эшмәкәрнең, юридик затларның мөрәжәгатьләрен һәм гаризаларын муниципаль контроль органына, дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, массакуләм мәгълүмат чараларыннан түбәндәге фактлар турында мәгълүматлар керү:

а) гражданның тормышына, сәламәтлегенә зыян килү, Россия Федерациясе халыкларының хайваннар, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) зыян китерү, дәүләт иминлегенә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләргә янау;

б) гражданның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), дәүләт иминлегенә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүгә зыян китерү;

в) кулланучылар хокукларын бозу (хокуклары бозылган гражданны мөрәжәгать иткән очракта).

Муниципаль контроль органына мөрәжәгать иткән затны билгеләргә мөмкинлек бирми торган мөрәжәгатьләр һәм гаризалар, шулай ук югарыда күрсәтелгән фактлар турында мәгълүмат тотмаган мөрәжәгатьләр һәм гаризалар планнан тыш тикшерү үткөрүгә нигез булып тора алмый.

Юридик затларны, шәхси эшмәкәрләренә планнан тыш тикшерү әлеге пунктның «а» һәм «б» пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча, мондый юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча прокуратура органы белән килештергәннән соң муниципаль контроль органы белән килештерелгәннән соң уздырыла.

Муниципаль контроль органын юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткөрү прокуратура органы белән килештерү турында гариза Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2009 елның 30 апрелдәге 141 номерлы боерыгы белән расланган типовой форма нигезендә рәсмиләштерелә.

2.5. Турыдан-туры муниципаль контроль үткөрүне гамәлгә ашыручы вазыйфай затлар.

Муниципаль контроль органы вазыйфай затлары исемлеге 2.2 таблицасында китерелгән.

Таблица 2.2. Муниципаль контроль органы вазыйфай затлары исемлеге

Муниципаль контроль органы исеме	Муниципаль инспектор вазыйфасы исеме
Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлегә башлыгы	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлегә башлыгы
Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлегә башкарма комитеты	Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл жирлегә башлыгы

2.6. 294-ФЗ номерлы Федераль законны бозган өчен юридик затларның, шәкси эшмәкәрләрләрнең жаваплылыгы.

Ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында муниципаль контроль органы күрсәтмәләрен билгеләнгән срокта үтәмәүче һәм (яисә) үтәлмәгән тикшерүләр үткәргә нигезсез комачаулаучы юридик затлар, аларның житәкчеләре, башка вазыйфай затлар яисә юридик затларның вәкаләтле вәкилләре, шәкси эшмәкәрләр, аларның вәкаләтле вәкилләре Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплылыкка тартылар.

2.7. Тикшерү барышында муниципаль контроль органының, аның вазыйфай затларының жаваплылыгы.

Тикшерү барышында муниципаль контроль органы, аның вазыйфай затлары, тиешле функцияләре, хезмәт вазыйфаларын тиешенчә үтәмәгән, хокукка каршы гамәлләр кылган (гамәл кылмау) очракта, Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплы булар.

Россия Федерациясе законнары бозылуда гаепле вазыйфай затларга карата күрелгән чаралар турында муниципаль контроль органы мондый чаралар кабул ителгәннән соң ун көн эчендә юридик затка, шәкси эшмәкәргә, хокукларга һәм (яки) законлы мәнфәгатьләргә хокуклары бозылган язма рәвештә хәбәр итәргә тиеш.

3. Юридик затларга һәм шәкси эшмәкәрләргә карата кулланылучы мәжбүри таләпләр.

3.1 Муниципаль контроль үткәрелү вакытында юридик затларга, шәкси эшмәкәрләргә, гражданнарга карата күрсәтелүче мәжбүри таләпләр исемлеге:

- 1) Юридик затлар, шәкси эшмәкәрләр, гражданнар тарафыннан жир участкаларыннан файдалану һәм алардан куллану хокукларын туктатуны үтәү тәртибен саклау;
- 2) Жирләре төрләре, рөхсәт ителгән файдалану буенча куллану;
- 3) Муниципаль милектә саналган жир участкаларына һәм дәүләт милке чикләнгән жир участкаларына төзелгән килешүләрнең һәм дәүләт теркәү хокукларының булуы;
- 4) Юридик затларның, шәкси эшмәкәрләрнең, гражданнарның жир участкаларын үзләштерүне гамәлдәге закончылык билгеләгән вакыт аралыгында үтәү;
- 5) Жир участкаларына булган хокукларны тапшыру тәртибен үтәү;
- 6) Кулланду, арендада булган жирләре тиешенчә кайтару;
- 7) Межалы һәм геодезик билгеләрнең булуы һәм сакланышы;
- 8) Жир өчен аренда түлүүләрен вакытында кертү тәртибен саклау;
- 9) Закончылыкның башка таләпләрен үтәү.

4. Тикшерү үткәрү вакытында юридик зат, шәкси эшмәкәр тарафыннан күрсәтелгән тиеш документлар.

4.1. Максатларга һәм тикшерүне үткәрү бурычларына ирешү өчен муниципаль тикшерү вакытында дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, юридик затлар, шәкси эшмәкәрләр, гражданнар түбәндәге документларны күрсәтергә тиеш:

- Гражданның шәхесен дәлилләүче документлар (гражданның һәм шәкси эшмәкәрләр өчен);
- Дәүләт хакимияте органының, жирле үзидарә органының, юридик затның, шәкси эшмәкәрнең, гражданның исемнән эш йөртүче затның вәкаләтләрен дәлилләүче документлар;

- Дәүләт контроле (надзоры) органнары, муниципаль контроль органнары тарафыннан үткәрелүче тикшерүләр учеты журналы (булган очракта);

4.2. Муниципаль контроль органы тикшерүләр оештыру һәм үткәру вакытында дәүләт органнарыннан Россия Федерациясе хөкүмәте билгеләгән вакыт һәм тәртип буенча, ведомствоара мәгълүмати бәйләнеш кысаларында, Россия Федерациясе хөкүмәте билгеләгән исемлеккә кергән түбәндәге документларны һәм мәгълүматны түләүсез нигездә сорап ала, шул исәптән электрон формада да:

- Күчәмсез милек Бердәм дәүләт реестрыннан күчәмсез милек объекты турында өземтә;
- Юридик затларны тикшерү вакытында – юридик затлар Бердәм дәүләт реестрыннан белешмәләр;
- Шәхси эшмәкәрләргә тикшерү вакытында – шәхси эшмәкәрләр Бердәм дәүләт реестрыннан белешмәләр.

4.3. Ведомствоара мәгълүмати бәйләнеш кысаларында, салым һәм закон тарафыннан сакланучы башка төрле серне үз эченә алган белешмәләр турындагы документларны һәм мәгълүматларны соратып алу юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр тарафыннан мәжбүри таләпләргә үтәү фактын ачыкларга кирәк булган очракта рөхсәт ителә. Кирәк булган белешмәләргә күрсәтү Федераль закон тарафыннан каралган.

4.4. Ведомствоара мәгълүмати бәйләнеш кысаларында, документларны һәм (яки) мәгълүматларны, аларны ачу, шул исәптән алар белән гамәлдәге Федераль закон тарафыннан каралган очракларда танышу дәүләт һәм закон тарафыннан сакланучы башка сер турындагы Россия Федерациясе закончылыгы таләпләргә исәпкә алып башкарыла.

5. Административ процедураларның (гамәлләр) составы, эзлеклелеге һәм башкару сроклары, аларны үтәү тәртибенә карата таләпләр, шул исәптән электрон формада административ процедураларны (гамәлләр) башкару үзенчәлекләре

5.1. Муниципаль контроль юридик затларны һәм шәхси эшмәкәрләргә планлы (документар һәм күчмә) һәм планнан тыш (документар һәм күчмә) тикшерүләр рәвешендә гамәлгә ашырыла.

Планлы тикшерү предметы булып юридик затның, шәхси эшмәкәрнең мәжбүри таләпләргә үтәве, шулай ук аерым төр эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашыра башлау турында хәбәрнамәдәге мәгълүматларның мәжбүри таләпләргә туры килүен тикшерү тора.

Планнан тыш тикшерү предметы булып мәжбүри таләпләргә гамәлгә ашыру барышында юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан үтәлү, муниципаль контроль органы күрсәтмәләргә үтәү, гражданның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә зыян китерүне булдырмау, дәүләт иминлеген тәмин итү, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне кисәтү, мондый зыян китергән зыянны бетерү буенча чаралар үткәру тора.

Документар тикшерү предметы булып юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында аларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган белешмәләр, аларның эшчәнлеген гамәлгә ашырганда кулланыла торган документлар һәм алар тарафыннан мәжбүри таләпләргә күрсәтмәләргә һәм карарларны үтәүгә бәйле документлар тора.

Күчмә тикшерү предметы булып юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында асрала торган мәгълүматлар, шулай ук аларның хезмәткәрләргә, территория, биналар, төзелмәләр, корымалар, мондый объектлар, транспорт чаралары эшчәнлеген гамәлгә ашырганда файдаланыла торган һәм юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан житештерелә торган

товарлар (башкарыла торган эшләр) һәм алар тарафыннан мәжбүри таләпләрне үтәү буенча кабул ителә торган чаралар тора.

Россия Федерациясе законнары белән муниципаль функциянең үтәлешен туктатып тору каралмаган.

5.2. Планлы тикшерүне үткәрү буенча административ процедуралар.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру максатларында юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә планлы тикшерүләр үткәрү түбәндәге административ процедураларны күздә тоту:

- юридик затның, шәхси эшмәкәрнең эшчәнлеген план нигезендә документар тикшерү;
- юридик затка, шәхси эшмәкәргә планлы күчмә тикшерү үткәрү.

5.2.1. "Юридик затны, шәхси эшмәкәрне планлы документар тикшерү үткәрү" административ процедурасы.

5.2.1.1. «Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планлы документар тикшерү үткәрү» административ процедураны башлау өчен нигез булып тиешле юридик зат, шәхси эшмәкәрне еллык планга керту тора. Юридик затларны, шәхси эшмәкәрне ел саен план буенча тикшерүне гамәлгә керту өлеге Регламентның 2.4.1 пунктчасында күрсәтелгән нигезләрдә гамәлгә ашырыла.

“Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планлы документар тикшерү үткәрү ”

Административ процедурасы гамәлләре түбәндәге тәртип нигезендә гамәлгә ашырыла:

- планлы документар тикшерү үткәрү өчен җаваплы вазыйфай затларны билгеләү турында карар кабул итү;
- планлы документар тикшерү үткәрү турында боерык рәсмиләштерү;
- юридик затка, шәхси эшмәкәргә планлы документар тикшерү үткәрү турында мөрәҗәгать итү;
- планлы документар тикшерү үткәрү;
- планлы документар тикшерү нәтиҗәләрен рәсмиләштерү.

5.2.1.2. План нигезендә Татарстан Республикасы Саба муниципаль районы Тимершык авыл җирлеге башлыгы (алга таба текст буенча – авыл җирлеге башлыгы):

-җаваплы башкаручыларны вазыйфай затлар арасыннан билгели, шул ук вакытта карар кабул итү критерие булып вазыйфай затның өлеге регламентның 2.5 пункты нигезендә (алга таба – җаваплы башкаручы) тикшерүләр үткәрүгә вәкаләтләре булу тора;

- кирәк булган очракта тикшерү үткәрелә торган юридик зат, шәхси эшмәкәр белән гражданлык-хокукый һәм хезмәт мөнәсәбәтләрендә булмаган һәм тикшерелүче затлар булмаган экспертларны (эксперт оешмаларын) җәлеп итә.

-Үтәү вакыты: тикшерү үткәрелә башлаганчы, 10 эш көненнән дә соңга калмыйча, юридик зат, шәхси эшмәкәргә тикшерү үткәрү турында хәбәрнамәгә кирәкле вакытны исәпкә алмыйча (мөрәҗәгатькә вакыт белдерү ысулыннан чыгып исәпләнә), йә еллык план төзелгәннән соң турыдан-туры хисаплана.

- Гамәлдә булу нәтиҗәсе: юридик зат, шәхси эшмәкәрне тикшерүне гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән җаваплы башкаручы.

5.2.1.3. Җаваплы башкаручы:

Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2009 елның 30 апрелендәге 141 номерлы боерыгы белән расланган форма буенча юридик затка, шәхси эшмәкәргә тикшерү үткәрү турында күрсәтмә проектын, юридик затның, шәхси эшмәкәрнең объектсында (объектларда) күзәтчелек чараларын үткәрү буенча җаваплы башкаручыларга план-биремен эзерли;

боерык проектын җирлек башлыгына - муниципаль контроль органы житәкчесенә юллый.

Үтәү вақыты: тикшерү үткәрелә башлаганчы 10 көннән дә соңга калмыйча юридик зат, шәхси эшмәкәркә тикшерү үткәрү турында хәбәрнамәгә кирәкле вақытны исәпкә алмыйча (мөрәжәгатькә вақыт белдерү ысулыннан чыгып исәпләнә).

Гамәлдә булу нәтижәсе: вәкаләтле вазыйфай зат тарафыннан имзаланган тикшерү үткәрү турында боерык (боерык).

5.2.1.4. Жаваплы башкаручы юридик затка, шәхси эшкәргә заказлы почта аша тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмә) күчermәләрен жибәрү юлы белән тикшерү үткәрү турында хәбәр итә (факсимиль элементә, электрон почта аша, алу турында тамга белән).

Юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына тикшерү үткәрү турында хәбәрнамә жибәрү эш алып бару кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән тәртиптә теркәлә.

Үтәләш вақыты: тикшерү башланырга ун көннән дә соңга калмыйча.

Гамәлдә булу нәтижәсе: юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына юнәлтелгән тикшерү үткәрү турында боерык (боерык) күчermәсе.

Үзен-үзе жайга салучы оешма эгъзаларын планлы тикшерү булган очракта, жаваплы башкаручы тикшерү башланганчы өч эш көне эчендә, планлы тикшерү уздырган вақытта аның вәкиленең катнашу яки катнашу мөмкинлеген тәэмин итү максатларында, үзен-үзе жайга салучы оешмага хәбәр жибәрә.

Юридик зат, шәхси эшмәкәр ун эш көне эчендә муниципаль контроль органына әлеге документларны басма белән расланган (булган очракта) күчermәләре рәвешендә һәм Вәкаләтле вәкил, житәкче, башка вазыйфай зат, юридик зат, шәхси эшмәкәр имзасы белән жибәрергә тиеш.

Әгәр Россия Федерациясе законнары белән башкасы каралмаган булса, нотариус таныклығын документлар күчermәләрен таләп итү рәхсәт ителми.

Юридик зат, шәхси эшмәкәр запросда күрсәтелгән документларны Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә электрон документлар формасында тапшырырга хокуклы.

Жаваплы башкаручы ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында әлеге документлар карамагында булган дәүләт органнарыннан 4.1 п. күрсәтелгән документлар бирү турында соратып алуны жибәрә. Үтәләш вақыты: тикшерү үткәрү турындагы боерыкка кул куелган көннән соң бер эш көне эчендә.»

5.2.1.5. Документар тикшерү барышында жаваплы башкаручы тарафыннан беренче чиратта юридик зат, шәхси эшмәкәрнең билгеләнгән тәртиптә тапшырылган документлары, алдагы тикшерүләр актлары, административ хокук бозулар турындагы эшләрне карау материаллары һәм юридик затка, шәхси эшмәкәргә карата элек башкарылган тикшерүләр нәтижәләре турында башка документлар карала.

5.2.1.6. Юридик зат, шәхси эшмәкәр документларын карау нәтижәләре нигезендә жаваплы башкаручы юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына хат (дәлилләнгән запрос) жибәрү (жибәрү) турында карар кабул итә. Карар кабул итү критерие документларда булган мәгълүматларның дәрәслеге булып тора. Документларда булган мәгълүматларның дәрәслеге нигезле шик тудырса, яисә бу мәгълүматлар, хаталар һәм (яки) каршылыктар ачыкланса, муниципаль контроль органының тапшырылган һәм булган документларда мәгълүматлар туры килмәве, жаваплы башкаручы мәжбүри таләпләрнең үтәләшен бәяләргә мөмкинлек бирми:

- мәгълүматны бәяләү нәтижәләре һәм дәлилләнгән запрос белән юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына хат әзерли ун эш көне эчендә язма формада аңлатмалар яисә карау өчен кирәкле башка документларны тапшырырга;

- жирлек башлыгына - муниципаль контроль органы житәкчесенә кул куюга хат юллай;

- кул куйганнан соң, жирлек башлыгының юридик зат адресына, шәхси эшмәкәр адресына тикшерү үткәрү турындагы боерыгының күчermәсе белән расланган дәлилләнгән запрос (хат) жиберә.

Хат жиберү, мотивлаштырылган запрос билгеләнгән тәртиптә эш алып бару кагыйдәләре нигезендә теркәлә.

Үтәү вакыты: тикшерү уздырылган көннән өч эш көне эчендә.

Гамәлдә булу нәтижәсе: юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына жиберелгән документларны карау өчен кирәкле башка документларны тапшыру турында хат (дәлилләнгән запрос).

5.2.1.7. Тәкъдим ителгән аңлатмалар һәм (яки) элек бирелгән документларның дөрөсләгән раслый торган документлар каралганнан соң йә аңлатмалар булмаганда мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре билгеләнсә, муниципаль контроль органы күчмә тикшерү уздырырга хокуклы.

Күчмә тикшерүне үткәрү турындагы карарны житәкче җаваплы башкаручы тарафыннан үткәрү кирәклеген нигезләүне исәпкә алып кабул итә. Күчмә тикшерүне үткәрү зарурлыгы турында карар кабул итү критерие булып юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан тәкъдим ителгән аңлатмалар һәм (яки) документлар, күчмә тикшерүне үткәрү өчен нигез булып торган мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре булу тора.

Күчмә тикшерү (аны үткәрү турында карар кабул иткәндә) элеге Регламентның 5.2.2 пунктында китерелгән тәртип нигезендә гамәлгә ашырыла.

Башкару вакыты: аңлатмалар алганнан соң 1 эш көне эчендә.

Гамәлдә булу нәтижәсе: җаваплы башкаручы тарафыннан юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан тапшырылган аңлатмалар һәм (яки) документлар; кирәк булганда, күчмә тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмә) проекты.

5.2.1.8. Планлы документар тикшерү нәтижәләре буенча җаваплы башкаручы ике нөсхәдә юридик затны, шәхси эшмәкәрны тикшерү акты (тикшерү актының типлаштырылган формасы Россия Икътисадый үсеш министрлыгының 2009 елның 30 апрелендәге 141 номерлы боерыгы белән расланган) тәшкил итә.

Мәжбүри таләпләрне бозу очрақларын контрольдә тоту буенча чаралар үткәрү нәтижәсендә ачыкланган очракта, җаваплы башкаручы законнар үтәләшен тәэмин итүгә юнәлдерелгән түбәндәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыра (ачыкланган хокук бозулар аркасында китерелгән зыянны түләтүгә)):

тикшерү актында ачыкланган барлык очрақлар да теркәлә.

Тикшерү барышында муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру кысаларында жир законнары таләпләрен бозу ачыкланган очракта, аның өчен административ һәм башка җаваплылык каралган, тикшерү актында ачыкланган хокук бозу билгеләре булу турында мәгълүмат күрсәтелә. Жирле үзидарә органнарының вазыйфай затлары күрсәтелгән актының күчermәсен дәүләт жир күзәтчелеге органына жиберә.

Контроль чаралары барышында контрольлек буенча чаралар үткәрү объекты булган хужалык яки башка эшчәнлекнең закон таләпләрен бозып башкарылуы, аларны ачыклау, булдырмау һәм туктату муниципаль контроль органы компетенциясенә керми торган мәсьәләләрне хәл ителүе мәгълүм булса, муниципаль контроль органы мондый бозулар турында тиешле вәкаләтле органнарга (белешмәләргә) жиберергә тиеш.

Тикшерү актының бер нөсхәсен (приложениелар белән бергә) җаваплы башкаручы эшкә тапшыра, икенчесе (приложениями белән бергә) житәкчегә, башка вазыйфай затка яки юридик затның вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшмәкәргә, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү акты белән танышуны яисә танышудан баш тарту турында расписка биреп тапшыра.

Житәкче, башка вазыйфаи зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле булмаган очракта, шулай ук тикшерелүче зат тикшерү акты белән танышудан яки танышудан баш тарту турында расписка бирүдән баш тарткан очракта, акт заказлы почта аша тапшыру турында хәбәрнамә белән жибәрелә, ул эштәге тикшерү актының нөсхәсенә теркәлә.

Үтәләш вакыты: тикшерү актын төзү һәм тапшыру: тикшерү тәмамланганнан соң турыдан туры; тикшерү актын заказлы хат белән жибәрү: контроль чаралары тәмамланганнан соң ике эш көне эчендә.

Эш нәтижәсе: ике нөсхәдә тикшерү акты төзелгән, аларның берсе юридик затка, шәхси эшмәкәргә тапшырылган (жибәрелгән), икенчесе эшкә керешчәк.

5.2.1.9. Административ процедураны башкару нәтижәсе “юридик затка, шәхси эшмәкәргә планлы документар тикшерү үткәрү ” муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.2.2. "Юридик затларны, шәхси эшмәкәрләрне планлы күчмә тикшерүне үткәрү" административ процедурасы.

5.2.2.1. «Юридик затның, шәхси эшмәкәрнең планлы күчмә тикшерүен үткәрү» административ процедурасын башлау өчен нигез булып тиешле юридик зат, шәхси эшмәкәрнең муниципаль контроль органының еллык планына кертелүе тора, шулай ук планлы документар тикшерү үткәрү нәтижәсе булган планлы күчмә тикшерү үткәрү турында боерык (әлеге Регламентның 5.2.1.7 пунктчасы) тора, әгәр документар тикшерү очрагында мөмкин булмаса:

- муниципаль контроль органы карамагында булган юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында булган белешмәләрнең тулылыгына һәм дөрөсләнгән таныкланырга;
- контроль буенча тиешле чаралар үткәрмичә генә юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенә мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләргә.

Юридик затларны, шәхси эшмәкәрне еллык планга планлы тикшерүне керту әлеге Регламентның 2.4.1 пункттында күрсәтелгән нигезләрдә гамәлгә ашырыла.

«Юридик затларны, шәхси эшмәкәрләрне планлы күчмә тикшерүне уздыру» административ процедурасы әлеге Регламентның 5.2.1.1 пунктчасында күрсәтелгән гамәлләр тәртибе нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.2.2.2. Жаваплы башкаручыны, экспертларны билгеләп кую, юридик затка, шәхси эшмәкәргә тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмә) эзерләү, юридик зат, шәхси эшмәкәргә тикшерү үткәрү турында белдерү әлеге Регламентның 5.2.1.2 - 5.2.1.4 пунктчаларында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

5.2.2.3. Жаваплы башкаручы, экспертлар, эксперт оешмалары вәкилләре юридик зат, шәхси эшмәкәр объектына килгәч түбәндәгеләрне тикшерә башлый:

- хезмәт таныкчыларын күрсәтүне тәлап итә;
- юридик затның, шәхси эшмәкәрнең, аның вәкаләтле вәкиленең күчмә тикшерү билгеләү турында муниципаль контроль органы житәкчесе боерыгы (боерыгы) белән мәжбүри танышуын;
- житәкчене яки башка төрле вазыйфаи затны, юридик затны, шәхси эшмәкәрне, аның вәкаләтле вәкилен тикшерүче затлар, шулай ук аларның максатлары, бурычлары, күчмә тикшерү төрләре һәм күләме, экспертлар составы, эксперт оешмалары вәкилләре, күчмә тикшерүнең вакыты һәм шартлары, һәм аны үткәрү белән таныштыра.

Жаваплы башкаручы контроль буенча түбәндәге чаралар үткәрә:

- юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенә әлеге Регламентның 3 бүлегендә китерелгән мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяли;
- планлы күчмә тикшерү актын рәсмиләштерә.

Планлы күчмә тикшерү үткәргәндә хокук бозулар ачыкланган очракта:

- тикшерү актында ачыкланган барлык очраклар да теркәлә;

- юридик затка, шәхси эшмәкәргә хокук бозуларны бетерү турында, аларны бетерү һәм (яки) кешеләрнең тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарغا, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) зыян китерүне булдырмау буенча чаралар үткәру, дәүләт иминлегенә, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килүне кисәтү, физик һәм юридик затлар мөлкәтенә, дәүләт яисә муниципаль милеккә, шулай ук федераль законнарда каралган башка чаралар турында күрсәтмәләр бирә. Күрсәтмә тикшерү актына кушымта булып тора (һәр бозу буенча аерым күрсәтмә));

- мәжбүри таләпләрне бозган өчен җаваплылык йөкләнгән юридик зат, шәхси эшмәкәр хезмәткәрләренәң аңлатмаларын сорый;

- әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнарны бозган затларны билгеләнгән тәртиптә административ җаваплылыкка тарту тәләп ителә.

Кирәк булган очракта продукция үрнәкләрен сайлап алу, тикшерү (һава, су, туфрак) үткәрелә.

Үтәү срогы: юридик затка, шәхси эшмәкәргә планлы күчмә тикшерүне уздыруның гомуми срогы - егерме эш көненнән дә артмый.

Эш нәтижәсе: юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенәң мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләү максатыннан муниципаль контроль буенча үткәрелгән чаралар.

5.2.2.4. Тикшерү актын төзү өлеге Регламентның 5.2.1.8 пунктчасында күрсәтелгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Тикшерү актына тикшерү нәтижәләре белән бәйле документлар яки аларның күчермәләре теркәлә ала.

Тикшерү актын төзү өчен үткәрелгән тикшеренүләр, сынаулар, махсус тикшерүләр, экспертизалар нәтижәләре буенча бәяләмә алырга кирәк булса, тикшерү акты тикшерү чаралары тәмамланганнан соң ун эш көненнән дә артмаган юридик затка, шәхси эшмәкәргә җибәрелә.

Җаваплы башкаручы тикшерүне исәпкә алу журналында үткәрелгән тикшерү турында муниципаль контроль органы исеме, тикшерүне башлау һәм тәмамлау даталары, аны үткәру вакыты, хокукый нигезләр, тикшерү максатлары, бурычлары һәм предметлары, ачыкланган хокук бозулар һәм тапшырылган боерыклар, шулай ук тикшерү үткәрә торган вазыйфаи затның яисә вазыйфаи затларның фамилиясен, исемен, атасының исемен һәм вазыйфасын күрсәтә.

5.2.2.5. Административ процедураны башкару нәтижәсе муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.3. Планнан тыш тикшерү үткәру буенча административ процедуралар.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру максатларында юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә планнан тыш тикшерүләр үткәру түбәндәге административ процедураларны күздә тотта:

-юридик затны, шәхси эшмәкәрне планнан тыш документар тикшерүе үткәру ;

-юридик затны, шәхси эшмәкәрне планнан тыш күчмә тикшерү үткәру.

5.3.1. «Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш документар тикшерүе үткәру» Административ процедурасы

5.3.1.1. Административ процедураны башлау өчен нигез булып өлеге Регламентның 2.4.2 пунктчасында күрсәтелгән очраklar тора.

«Юридик затның, шәхси эшмәкәрнең планнан тыш документар тикшерүе үткәру» административ процедурасы түбәндәге эш тәртибе нигезендә гамәлгә ашырыла:

- планнан тыш документар тикшерү үткәру өчен җаваплы вазыйфаи затларны билгеләү турында карар кабул итү ;

- планнан тыш документар тикшерү үткәру турында боерык рәсмиләштерү ;

- планнан тыш документар тикшерү үткәру ;

- планнан тыш документар тикшерү нәтижәләрен рәсмиләштерү.

5.3.1.2. Жирлек башлыгы – муниципаль контроль органы житәкчесе элге Регламентның 2.4.3 пунктчасында күрсәтелгән планнан тыш тикшерү үткәрү өчен нигез барлыкка килгәндә, юридик затка, шәхси эшмәкәргә тикшерү үткәрү өчен жаваплы башкаручыны билгели;

кирәк булган очракта экспертларны, эксперт оешмаларын тикшерү үткәрелә торган юридик зат, шәхси эшмәкәр белән гражданлык-хокукий һәм хезмәт мөнәсәбәтләрендә тормаган һәм тикшерелүче затлар булмаган эксперт оешмаларын жәлеп итә.

Үтәлү вакыты: планнан тыш тикшерү үткәрү өчен нигезләр барлыкка килгән көннән алып ике эш көне эчендә.

Гамәлдә булу нәтижәсе: юридик зат, шәхси эшмәкәрне планнан тыш тикшерүне гамәлгә ашыру өчен жаваплы башкаручыны билгеләү.

5.3.1.3. Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш тикшерү үткәрү турында боерык эзерләү элге Регламентның 5.2.1.3 пунктчасы нигезендә юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш документар тикшерү үткәрү өчен жаваплы башкаручыны билгеләү көнендә гамәлгә ашырыла.

Жаваплы башкаручы ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында элге документлар карамагында булган дәүләт органнарыннан 4.1 пункттында күрсәтелгән документлар турында сорау жиберә.

Үтәләш вакыты: тикшерү үткәрү турындагы боерыкка кул куелган көннән соң бер эш көне эчендә.

5.3.1.4. Жаваплы башкаручының юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында күрсәтелгән мәгълүматларны баяләү, юридик зат, шәхси эшмәкәр адресына хат (мотивлаштырылган запрос) эзерләү, юридик зат, шәхси эшмәкәр аңлатмаларын күрсәтелгән документларда күрсәтмәләргә карап тикшерү гамәлләре элге Регламентның 5.2.1.5 - 5.2.1.7 пунктчалары нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.3.1.5. Тикшерү актын төзү, юридик зат, шәхси эшмәкәрне тикшерү акты (кушымталар белән, кирәк булганда аларны рәсмиләштерү) белән танышу элге Регламентның 5.2.1.8 пункттында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Ачыкланган хокук бозулар, шулай ук системалы характерда булган хокук бозу очраклары мәжбүри тәртиптә теркәлә.

5.3.1.6. Административ процедураны башкару нәтижәсе “Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш документар тикшерү үткәрү ” муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.3.2. «Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү» Административ процедурасы.

5.3.2.1. «Юридик затның, шәхси эшмәкәрнең планнан тыш күчмә тикшерүен үткәрү» административ процедурасын башлау өчен нигез булып элге Регламентның 2.4.2 пунктчасында күрсәтелгән очраklar, шулай ук документар тикшерү вакытында мөмкин булмаса, тора:

- юридик зат, шәхси эшмәкәр документларында муниципаль контроль органы карамагында булган белешмәләрнең тулылыгына һәм дөрөсләгенә таныкланырга ;

- контроль тикшерү чаралар үткәрмичә генә юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлегенә мәжбүри таләпләргә туры килүен баяләү.

«Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү» административ процедурасы элге Регламентның 5.2.1.1 пунктчасында күрсәтелгән гамәлләр тәртибе нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.3.2.2. Жаваплы башкаручыны билгеләү, эксперт оешмалары вәкилләрен юридик затка планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү өчен жәлеп итү элге Регламентның 5.3.1.2 пунктчасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.3.2.3. Юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш тикшерү үткәрү турында боерык эзерләү элге Регламентның 5.2.1.3 пунктчасы нигезендә гамәлгә ашырыла.

5.3.2.4. Әгәр планнан тыш күчмә тикшерүне үткәрү өчен нигез булып элге Регламентның 2.4.3 пункттының «а», " б» пунктчаларында санап кителгән нигезләр торса жаваплы башкаручы :

- юридик затка, шәхси эшмәмәкәргә, шәхси эшмәкәр эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча прокуратура органына планнан тыш күчмә тикшерү үткәрүне килештерү турында гариза эзерли һәм аны муниципаль контроль органы житәкчесе имзаль ;

- юридик затның, шәхси эшмәкәрнең юридик зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча прокуратура органына, шәхси эшмәкәрне электрон цифрлы имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә яисә тапшыру турында уведомление белән электрон почта аша жибәрү турында гариза жибәрә.

Гаризага планнан тыш күчмә тикшерүне үткәрү турындагы карар күчәрмәсә һәм аны үткәрүгә нигез булган мәгълүматлар булган документлар теркәлә.

Үтәү вакыты: юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турындагы боерыкка кул куелган көнне.

Гамәлдә булу нәтижәсе: прокуратура органына жибәрелгән планнан тыш күчмә тикшерү үткәрүне килештерү турында гариза.

Әгәр планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү өчен нигез булып гражданнарның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә), дәүләт иминлегенә зыян китерү, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү, кичектергесез чаралар кабул итү зарурлыгына бәйле рәвештә мәжбүри таләпләрне бозу очраklarын ачыклау тора, муниципаль контроль органы, гаризаны жибәрү юлы белән планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турында прокуратура органы белдерүеннән, планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турында боерык (күрсәтмә) күчәрмәләре һәм аны үткәрүгә нигез булган белешмәләрне үз эченә алган документлар күчәрмәләре егерме дүрт сәгать эчендә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрүгә керешергә хокуклы. Бу очракта прокурор яки аның урынбасары тиешле документлар кергән көнне планнан тыш күчмә тикшерү үткәрүне билгеләү турында карар кабул итә.

5.3.2.5. Жаваплы башкаручы юридик затка, шәхси эшмәкәргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турында (әлеге Регламентның 2.4.3 пункттында күрсәтелгән планнан тыш күчмә тикшерүдән тыш) хәбәр итә.

Юридик зат, шәхси эшмәкәр эшчәнлеге нәтижәсендә гражданнарның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарга, үсемлекләргә, әйләнә-тирә мохиткә, мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният һәйкәлләренә) зыян китерсә, шулай ук табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килсә яисә барлыкка килергә мөмкин булган очракта, юридик затка, шәхси эшмәкәрләргә планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү башлану турында алдан хәбәр итү таләп ителми.

үзлегеннән жайга салынучы оешма эгъзаларын планнан тыш күчмә тикшерү үткәрелгән очракта, жаваплы башкаручы планнан тыш күчмә тикшерү уздырган вакытта аның вәкиленең катнашу яисә катнашу мөмкинлеген тәмин итү максатларында планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү турында үзлегеннән жайга салынучы оешмага хәбәр итә.

5.3.2.6. Планнан тыш күчмә тикшерү үткәрү әлеге Регламентның 5.2.2.3 пунктчасы нигезендә башкарыла.

5.3.2.7. Тикшерү актын төзү әлеге Регламентның 5.2.1.8 һәм 5.2.4 пунктчалары нигезендә гамәлгә ашырыла.

Әгәр планнан тыш тикшерү прокуратура органы белән килешү буенча гамәлгә ашырыла икән, тикшерү актының күчәрмәсә тикшерү акты төзелгән көннән соң биш эш көн эчендә прокуратура органына жибәрелә.

5.3.2.8. Административ процедураны башкару нәтижәсе муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә.

5.3.2.9. Үзлегеннән жайга салынучы оешма эгъзалары тарафыннан хокук бозулар ачыкланган очракта, жаваплы башкаручы планнан тыш күчмә тикшерү уздырылган көннән соң биш эш көне эчендә ачыкланган хокук бозулар турында үзлегеннән жайга салынучы оешмага хәбәр итә.

6. Муниципаль функция башкарылуын контрольдә тоту тәртибе һәм формалары

6.1. Муниципаль контроль органы вазыйфаи затларның хезмэт вазыйфаларын башкаруын контрольдә тоту, тикшерүләр барышында вазыйфаи затларның үз вәкаләтләрен тиешенчә үтәмәү очраklarын исәпкә алып бара, тиешле хезмэт тикшерүләре үткәрә һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә мондый вазыйфаи затларга карата чаралар күрә.

6.2. Әлеге регламентның үтәлешен контрольдә тоту жирлек башлыгы тарафыннан башкарыла.

6.3. Муниципаль контроль органының вазыйфаи затлары тарафыннан карарлар кабул итү, әлеге регламент нигезендә муниципаль контрольне үтәү буенча гамәлләр срокларын, эзлеклелеген агымдагы контрольдә тоту муниципаль контроль органының вәкаләтле хезмәткәрләре тарафыннан гамәлгә ашырыла.

6.4. Муниципаль функция башкарылуын агымдагы контрольдә тотарга вәкаләтле муниципаль контроль органы хезмәткәрләре исемлеге, әлеге контрольне гамәлгә ашыру тәртибе һәм эзлеклелеге муниципаль контроль органы актлары белән билгеләнә. Агымдагы контрольне гамәлгә ашыру өчен муниципаль контроль органы хезмәткәрләренә вәкаләтләр хезмәткәрләренә вазыйфаи инструкцияләрендә билгеләнә.

6.5. Муниципаль функцияләре муниципаль контроль органы тарафыннан тулысынча һәм сыйфатлы башкарылу контроле үз эченә планлы һәм планнан тыш тикшерүләр үткәрү, тикшерелә торган затларның хокукларын бозуларны ачыклау һәм бетерү, муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмау) шикаятьләре булган карарларны карау, кабул итү һәм кызыксынган затларның мөрәжәгатләренә җаваплар әзерләү керә.

Тикшерүләр муниципаль контроль органы җитәкчесе боерыгы (күрсәтмәсе) нигезендә үткәрелә. Тикшерү нәтижеләре акт рәвешендә рәсмиләштерелә, анда муниципаль функцияне үтәгәндә житешсезлекләр булмау яисә ачыкланган житешсезлекләр һәм аларны бетерү буенча тәкъдимнәр теркәлә.

6.6. Планлы тикшерүләр муниципаль функцияне үтәү тулылыгы һәм сыйфаты буенча агымдагы елга муниципаль контроль органын тикшерүнең еллык планы нигезендә үткәрелә. Планлы тикшерүләр муниципаль функцияне үтәү компетенциясенә кергән муниципаль контроль органы җитәкчесе тарафыннан күрсәтелгән планга кертелә.

6.7. Планнан тыш тикшерүләр муниципаль функцияне гамәлгә ашыру барышында кабул ителгән яки гамәлгә ашырылган муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының карарларына яки гамәлләренә (гамәл кылмау) гражданның шикаятьләре (дөгъвалары) нигезендә үткәрелә.

6.8. Үткәрелгән тикшерүләр нәтижеләре буенча муниципаль функцияне үтәгәндә муниципаль контроль органының вазыйфаи затлары тарафыннан җибәрелгән хокук бозулар ачыкланган очракта, гаепле затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплылыкка тартыла һәм ачыкланган бозуларны бетерү буенча чаралар күрелә.

6.9. Муниципаль контроль органының муниципаль функцияне үтәү өчен җаваплы вазыйфаи затлары муниципаль функцияне үтәү барышында кабул ителә торган (гамәлгә ашырыла торган) карар һәм гамәлләр өчен җаваплы.

Муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының җаваплылыгы аларның вазыйфаи инструкцияләрендә Россия Федерациясе законнары таләпләре нигезендә беркетелә.

6.10. Муниципаль функциянең гражданны, аларның берләшмәләре һәм оешмалары тарафыннан башкарылуын контрольдә тоту муниципаль контроль органының рәсми сайтында электрон формада теркәлә торган муниципаль контроль нәтижеләре буенча гамәлгә ашырыла ала.

7. Муниципаль функция башкаручы органның, шулай ук аның вазыйфай затларының гамәлен (гамәл кылмавын) һәм карарларын судка кадәр (судсыз) шикаять итү тәртибе.

7.1. Житәкче, башка вазыйфай зат яки юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле, башка кызыксынган затлар (алга таба- гариза бирүче) муниципаль контроль органы, аның вәкаләтле затлары тарафыннан муниципаль функция үтәү барышында юридик затны, шәхси эшмәкәрне тикшерү уздырганда үз артыннан аларның хокукларын бозуга китереп кабул ителгән(тормышка ашырылуы) карарларын, гамәлләрен (гамәл кылмауларын), Россия Федерациясе закончалыкларына туры китереп, судка кадәр (судсыз) шикаять итәргә хокуклы.

7.2. Муниципаль контроль органының, аның вәкаләтле затларының гамәлен (гамәл кылмавын) судка кадәр (судсыз) шикаять итү предметы булып муниципаль контроль органы вәкаләтле затларының муниципаль функция үтәү барышында кабул ителгән яки тормышка ашырылган карарлары яки гамәлләре (гамәл кылмаулары) тора.

7.3. Муниципаль контроль органына яки вәкаләтле затка кәргән шикаять, аларның компетенциясенә карап, мәжбүри каралырга тиеш. Судка кадәр (судсыз) шикаятьне карамау яки карауны туктатып торудан баш тарту өчен нигез каралмаган.

7.4. Шикаятькә җавап түбәндәге очракларда бирелми:

- язмача шикаятьтә гариза бирүченең фамилиясе (юридик зат атамасы, шәхси эшмәкәрнең фамилиясе), җавап җибәрелергә тиешле почта адресы күрсәтелмәгән очракта; (әгәр күрсәтелгән шикаятьтә эзерләнәп ятучы, башкарылуы яки башкарылган хокукка каршы гамәлләр, шулай ук аны эзерләүче, башкаручы яки башкарган зат турында мәгълүматлар булган очракта, шикаять аның компетенциясенә туры килүче дөүләт органына җибәрелергә тиеш);

- әгәр шикаятьтә әдәпсез яки мәсхәрәле гыйбарәләр, муниципаль контроль органы вәкаләтле затының, һәм шулай ук аның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә, милкенә янау булса (муниципаль контроль органының вәкаләтле заты шикаять бирүчегә хокуклары белән явыз ният белән файдалану яраксыз булуын әйтергә хокуклы);

- әгәр шикаятьнең тексты укып булмаслык булса (әлеге шикаять шулай ук дөүләт органына, жирле үзидарә органына яки вәкаләтле затка каралырга җибәрелергә тиеш түгел), бу турыда шикаять җибәргән гариза бирүчегә, әгәр аның фамилиясен һәм почта адресын уку мөмкинлеге булса, аны теркәгәннән соң җиде көн эчендә хәбәр ителә;

- әгәр гариза бирүченең шикаятендә, аңа элек бирелгән шикаятьләренә күп тапкырлар язмача җавап бирелгән сорау булса, әгәр бу шикаятьтә яңа дәлилләр яки хәлләр китерелмәсә; (әгәр шикаять бер үк дөүләт органына, жирле үзидарә органына яки вәкаләтле затка җибәрелсә), гариза бирүчегә аның белән хат алышу туктатылуы турында хәбәр ителә;

- әгәр шикаятьтә күрсәтелгән сорауга җавапны дөүләт яки башка федераль закон белән сакланылуы серне эченә алган мәгълүматларны ачып салмыйча бирү мөмкинлеге булмаса; (шикаять биргән гариза бирүчегә, аның соравына күрсәтелгән мәгълүматларны ачып салу мөмкин булмавы сәбәпле, җавап бирү мөмкин булмавы хәбәр ителә.)

7.5. Муниципаль контроль органының, аның вәкаләтле затының гамәлен (гамәл кылмавын) судка кадәр (судсыз) шикаять итү процедурасын башлау өчен, муниципаль контроль органына, гариза бирүченең шәхсэн үзеннән (яки гариза бирүченең вәкаләтле вәкиленнән) яки почта аша җибәрелгән, “Интернет” мәгълүмати-телекоммуникацион чөлтәре аша, шул исәптән Саба муниципал районы официаль сайты, Татарстан

Республикасы дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр порталы аша жибәрелгән электрон документ рәвешендә шикаять керү, нигез булып тора.

7.6. Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр шикаятьне нигезләү һәм карау өчен кирәкле булган документларны һәм мәгълүмат алырга хокуклы. Мондый мәгълүмат һәм документлар алу өчен юридик затлар һәм шәхси эшмәкәрләр муниципаль контроль органы адресына язмача сорау жибәрергә тиеш. Житәкче, җаваплы башкаручылар сорау теркәлгәннән соң утыз календарь көн эчендә, соралган мәгълүмат һәм документларны бирергә тиеш.

7.7. Муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының гамәленә (гамәл кылмавына) шикаять жирлек башлыгына жибәрелергә мөмкин. Муниципаль контроль органы һәм жирлек башлыгының карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять Саба муниципаль районы башкарма комитетына жибәрелергә мөмкин.

7.8. Муниципаль контроль органына яки вазыйфаи затка кергән шикаять, аларның компетенциясенә карап, теркәлгәннән соң 30 календарь көннән дә озакка сузылмыйча карала.

Жирле үзидарә органы яки вазыйфаи зат, шикаятьләрне караучы жирле үзидарә органы яки вазыйфаи затның тиешле тәртиптә жибәрелгән соравына, 15 календарь көн эчендә, дәүләт һәм башка федераль закон белән сакланылучы серне тәшкил итүче мәгълүматлары булмаган һәм бирү өчен аерым тәртип билгеләнгән очрактан тыш, шикаятьне карау өчен кирәк булган документ һәм материалларны бирергә тиеш.

Искәрмәле очрактарда, шулай ук сорауның әлеге пунктында күрсәтелгән очракта, вазыйфаи зат яки моңа вәкаләтле зат, шикаять итүче гариза бирүченә карау срогы озайтылу турында таныштырып, 30 календарь көннән артык булмаган срокка озынайтырга хокуклы.

7.9. Судка кадәр (судсыз) шикаять итүнең нәтижеләре булып түбәндәгеләр тора:

1) муниципаль функция үтәү барышында кабул ителгән (тормышка ашырылучы) карарларына, гамәленә (гамәл кылмавына) шикаятьне канәгатьләндерү, ә нәкъ:

- хезмәт тикшерүе барышында хезмәт вазыйфаларын тиешенчә үтәмәү очрактары ачыкланса, Россия Федерациясе закончалыкларына туры китереп, чара күрү;

- хокуклары һәм (яки) законлы мәнфәгатьләре бозылган юридик затны, шәхси эшмәкәрне Россия Федерациясе закончалыклары таләпләрен бозган гаепле затларга карата күрелгән чаралар турында, мондый чара күрелгәннән соң өч көн эчендә язмача таныштыру;

2) муниципаль контроль уздыру барышында кабул ителгән (тормышка ашырылучы) карарлар, гамәлләр (гамәл кылмауларны) судка кадәр (судсыз) шикаять итүне канәгатьләндермичә калдыру турында юридик затны, шәхси эшмәкәрне андый карарны дәлилле нигезләп, язмача таныштыру.

Муниципаль контроль органына яки вазыйфаи затка электрон формада кергән шикаятькә җавап гаризада күрсәтелгән электрон адреска яки почта адресына жибәрелә.

7.10. Муниципаль контроль органы гариза бирүчедән, шикаятьне карау өчен, муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының хаксызлыгын раслаучы беренчел документларны, шул исәптән электрон формада да, соратып алырга хокуклы.

7.11. Муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының Россия Федерациясе закончалыклары тәртибендә хаксыз дип табылган гамәлләре (гамәл кылмавы) нәтижәсендә китерелгән зыян, Россия Федерациясе законына туры китереп, муниципаль бюджет акчалары хисабына, кимчелекле файданы (көрмәгән керем) да исәпкә алып, кире кайтарылырга тиеш.

7.12. Шикаятьне карау нәтижеләре, билгеләнгән федераль закончалыклар тәртибендә, судта шикаять ителергә мөмкин.